



COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 30.05.1996
COM(96) 252 def.

95/0308 (CNS)

Gewijzigd voorstel voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

**betreffende de evenwichtige
deelneming van vrouwen en mannen aan de besluitvorming**

(door de Commissie overeenkomstig artikel 189 A, lid 2
van het EG-verdrag ingediend)

TOELICHTING

1. Het oorspronkelijke voorstel voor een aanbeveling van de Raad is op 29 november 1995 door de Commissie goedgekeurd (COM(95) 593 def.). Doel ervan is de Lid-Staten ertoe aan te zetten de kwestie van het evenwicht tussen vrouwen en mannen op alle gebieden van de besluitvorming (economisch, politiek, sociaal, cultureel) te onderzoeken en voor een algemene, geïntegreerde strategie te kiezen om tot een dergelijk evenwicht te komen.
2. Het Economisch en Sociaal Comité heeft over dit oorspronkelijke voorstel gunstig advies uitgebracht (24 april 1996).
3. Op de plenaire vergadering van 24 mei heeft het Europees Parlement 36 amendementen goedgekeurd, waarvan de Commissie er 8 geheel en 1 gedeeltelijk kon overnemen (2, 8, 10, 14, 19, 25, 26, 31, 35). Deze amendementen versterken en verruimen de werkingssfeer van het oorspronkelijke voorstel wat betreft:
 - het belang van het combineren van het beroeps- en het gezinsleven;
 - de nauwe relaties tussen het besluitvormingsproces en de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen alsmede de integratie van gelijke kansen in andere beleidsterreinen;
 - de noodzaak van campagnes voor het grote publiek;
 - de controle en evaluatie van streefdoelen;
 - het bevorderen van het vrouwelijk ondernemerschap.
4. De amendementen die niet zijn overgenomen, kunnen in drie groepen worden verdeeld, namelijk amendementen die:
 - inhoudelijke veranderingen in de tekst voorstelden die niets nuttigs leken toe te voegen (1, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 30, 32);
 - volkomen nieuwe denkbeelden voorstelden die op dit moment noch door de Commissie, noch door de Lid-Staten voldoende ontwikkeld zijn (5, 9, 13, 28, 29, 33);
 - betrekking hadden op gebieden waarop de Commissie het initiatiefrecht heeft (36), of activiteiten voor de Commissie voorstelden die buiten haar huidige bevoegdheden vallen (34).

De amendementen die voor de Commissie aanvaardbaar waren, zijn in het gewijzigde voorstel verwerkt.

COM (95) 593 def.

VOORSTEL VOOR EEN

AANBEVELING VAN DE RAAD
BETREFFENDE DE EVENWICHTIGE
DEELNEMING VAN VROUWEN EN
MANNEN AAN DE BESLUITVORMING

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de
Europese Gemeenschap, inzonderheid op
artikel 235,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees
Parlement,

Gezien het advies van het Economisch en
Sociaal Comité,

Gezien het advies van het Comité van de
Regio's,

Overwegende dat de Raad een reeks
wettelijke instrumenten en een aantal
politieke verbintenissen op het gebied van
gelijke kansen voor mannen en vrouwen
heeft aangenomen en is aangegaan;

Overwegende dat de staatshoofden en
regeringsleiders, in de Europese Raad bijeen
in Essen en in Cannes, er met nadruk op
hebben gewezen dat gelijke kansen voor
vrouwen en mannen, alsmede de bestrijding
van de werkloosheid, de belangrijkste
opgaven van de Europese Unie en haar Lid-
Staten vormen;

GEWIJZIGD VOORSTEL VOOR EEN

AANBEVELING VAN DE RAAD
BETREFFENDE DE EVENWICHTIGE
DEELNEMING VAN VROUWEN EN
MANNEN AAN DE BESLUITVORMING

Overwegende dat in de aanbeveling van de Raad van 13 december 1984 betreffende de bevordering van positieve acties voor vrouwen, in de resolutie van de Raad van 24 juli 1986 betreffende de bevordering van gelijke kansen voor de vrouw, en in de resolutie van de Raad van 21 mei 1991 betreffende het derde communautaire actieprogramma op middellange termijn inzake gelijke kansen voor vrouwen en mannen (1991-1995) specifieke aandacht is besteed aan de toegang van vrouwen tot de besluitvorming;

Overwegende dat de Raad in zijn resolutie van 27 maart 1995 betreffende evenwichtige deelneming van vrouwen en mannen aan de besluitvorming de Lid-Staten heeft verzocht "de evenwichtige deelneming van vrouwen en mannen aan de besluitvorming te bevorderen als één van de prioritaire doelstellingen in het kader van hun praktijk op het gebied van gelijke kansen van mannen en vrouwen, en deze doelstelling als zodanig in hun regeringsprogramma op te nemen"; dat de Raad tevens de Commissie uitnodigt "een aan de Raad voor te leggen ontwerp-aanbeveling op te stellen inzake de bevordering van een evenwichtige deelneming van vrouwen en mannen aan de besluitvorming";

Overwegende dat het Europees Parlement in zijn resolutie van 11 februari 1994 over vrouwen in besluitvormende organen de Commissie heeft verzocht "ter bestrijding van de individuele belemmeringen voor vrouwen om deel te nemen aan de besluitvorming, kracht bij te zetten aan de uitvoering van het gelijke-kansenbeleid" en "maatregelen en acties te bepalen waardoor grotere participatie van vrouwen aan het besluitvormingsproces mogelijk wordt".

Overwegende dat de Europese Commissie in haar Vierde communautair actieprogramma op middellange termijn inzake gelijke kansen voor vrouwen en mannen (1996-2000) de bevordering van een evenwichtige deelneming van vrouwen en mannen aan de besluitvorming als een van de zes hoofddoelstellingen heeft opgenomen;

Overwegende dat de verklaring en het actieplatform voor de Vierde wereldvrouwenconferentie sterke nadruk hebben gelegd op de noodzaak te zorgen voor een evenwichtige verdeling van de verantwoordelijkheden, de macht en de rechten, en dat de Lid-Staten zich ertoe verbonden hebben dit actieplatform uit te voeren;

Overwegende dat de ondervertegenwoordiging van vrouwen in de besluitvormingsorganen voornamelijk het gevolg is van het laattijdig verkrijgen door de vrouwen van maatschappelijke en burgerlijke gelijkberechtiging en van de belemmeringen bij de verwezenlijking van hun economische onafhankelijkheid;

Overwegende dat vrouwen in deze politieke, administratieve, economische, sociale en culturele organen, zowel in de openbare als in de privé-sector, nog steeds ondervertegenwoordigd zijn;

Overwegende dat vrouwen meer dan de helft van de bevolking vormen en dat een evenwichtige deelneming van vrouwen en mannen in de vertegenwoordiging en het bestuur van de naties een democratische vereiste is;

overwegende dat de ondervertegenwoordiging van vrouwen in besluitvormingsorganen voornamelijk het gevolg is van het laattijdig verkrijgen door de vrouwen van maatschappelijke en burgerlijke gelijkberechtiging, van de belemmeringen bij de verwezenlijking van hun economische onafhankelijkheid, alsmede van de moeilijkheid om de ontwikkeling van een beroeps carrière met het gezinsleven te verzoenen,

O v e r w e g e n d e d a t d e
ondervetegenwoordiging van vrouwen in
besluitvormingsfuncties een verlies voor de
hele samenleving vormt en verhindert dat
ten volle rekening wordt gehouden met de
belangen en behoeften van de hele
bevolking;

(nieuw)

overwegende dat het doel om de participatie
van vrouwen in het besluitvormingsproces
te verbeteren niet los kan worden gezien
van het werkgelegenheidsbeleid, gegeven
het nadeel dat vrouwen ondervinden door
de voortdurende segregatie op de
arbeidsmarkt en de toenemende tendens tot
losse dienstverbanden voor vrouwen.

(nieuw)

overwegende dat op het bereiken van
gelijke participatie van vrouwen en mannen
in het besluitvormingsproces gerichte
maatregelen gekoppeld moeten worden aan
het doel een sekseperspectief als centraal
onderdeel op te nemen in alle
communautaire beleidsvormen.

Overwegende dat een evenwichtige
deelneming van mannen en vrouwen aan de
besluitvorming nieuwe ideeën, waarden en
gedrag patronen kan voortbrengen, in de
richting van een rechtvaardiger en
evenwichtiger wereld, zowel voor vrouwen
als voor mannen;

Overwegende dat de Lid-Staten, de sociale
partners, de politieke partijen en
organisaties, de NGO's en de media een
beslissende rol spelen in de bouw van een
samenleving waarin de openbare, private,
economische, politieke en huishoudelijke
verantwoordelijkheden gelijkelijk door
vrouwen en mannen worden gedragen;

Overwegende dat, overeenkomstig het in artikel 3 B van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap vermelde subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel, het doel van deze aanbeveling, namelijk de bevordering van de evenwichtige deelneming van vrouwen en mannen aan de besluitvorming, een actie is waarvan de doeltreffendheid kan worden versterkt door de uitwisseling van informatie en praktijken binnen een gemeenschappelijk referentiekader van de Lid-Staten; dat het dientengevolge wenselijk is communautaire richtsnoeren voor de bevordering van een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in de besluitvormingsorganen vast te stellen; dat deze aanbeveling zich beperkt tot het minimum dat noodzakelijk is om dit doel te bereiken, en niet verder gaat dan nodig is;

Overwegende dat het Verdrag voor de goedkeuring van deze aanbeveling geen andere bevoegdheden verschafft dan de in artikel 235 genoemde;

BEVEELT DE LID-STATEN AAN:

1. voor een allesomvattende, geïntegreerde strategie te kiezen ter bevordering van een evenwichtige deelneming van vrouwen en mannen aan de posities waar macht en invloed zijn gevestigd en de besluitvorming plaatsvindt, en daartoe de passende wettelijke, bestuursrechtelijke of aansporingsmaatregelen uit te breiden of op te stellen.

overwegende dat, overeenkomstig het in artikel 3 B van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap vermelde subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel, het doel van deze aanbeveling, namelijk de bevordering van de evenwichtige deelneming van vrouwen en mannen aan de besluitvorming, een actie is waarvan de doeltreffendheid kan worden versterkt door de uitwisseling van informatie en praktijken binnen een gemeenschappelijk referentiekader van de lid-staten; dat het dientengevolge wenselijk is communautaire richtsnoeren voor de bevordering van een evenwichtige betrokkenheid van vrouwen en mannen in de besluitvormingsorganen vast te stellen teneinde gelijkstelling tussen vrouwen en mannen te bereiken; dat deze aanbeveling zich beperkt tot het minimum dat noodzakelijk is om dit doel te bereiken, en niet verder gaat dan nodig is,

- a) in de schoolprogramma's en -handboeken en in onderwijs en opleiding op alle niveau's de rol en de bijdrage van de vrouwen in de samenleving tot zijn recht te laten komen, en de nadruk te leggen op het belang van de verdeling van zowel buitenshuis te vervullen als huishoudelijke taken tussen vrouwen en mannen;
- b) passende maatregelen te nemen opdat het beeld van vrouwen en mannen in de media en reclame de op een taakverdeling op grond van geslacht gebaseerde misleidende stereotypen niet versterkt, noch bevestigt;
- c) openbare campagnes te ontwerpen, te stimuleren en te verspreiden teneinde de publieke opinie bewust te maken van het nut en de voordelen voor de hele samenleving van een evenwicht tussen vrouwen en mannen in de besluitvorming;
- c) openbare campagnes te ontwerpen, te stimuleren en te verspreiden teneinde mannen en vrouwen bewuster te maken van het nut en de voordelen voor de hele samenleving van een evenwicht tussen vrouwen en mannen in de besluitvorming, waarbij o.a. gedacht kan worden aan campagnes gekoppeld aan verkiezingen; een goede evaluatie van deze campagnes te verzekeren om de doeltreffendheid ervan te waarborgen;
- d) de sociale partners, de politieke partijen en groeperingen, de verenigingen en NGO's alsook de media bewust te maken van het belang van een evenwicht tussen vrouwen en mannen in de besluitvormingsorganen en hen aan te moedigen plannen voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen op te stellen, met maatregelen om vrouwen een betere toegang tot de besluitvorming te geven.

3

- a) bestaande statistische gegevens uit te breiden of de opstelling ervan te bevorderen teneinde een beeld te krijgen van het aandeel van vrouwen en mannen in de besluitvormingsposities in het algemeen, met name op politiek en administratief gebied, in openbare raden en comités, in raden van bestuur en beheer, op nationaal, regionaal en plaatselijk niveau, alsmede in de economie en in het sociale en culturele leven;
- b) kwantitatief en kwalitatief onderzoek naar vrouwen en mannen in de besluitvorming te ondersteunen, te ontwikkelen en te stimuleren, met name onderzoek naar de juridische, sociale en culturele belemmeringen voor de toegang van het ene of het andere geslacht, naar ideeën en concepten die het begrip "democratie in partnerschap tussen vrouwen en mannen" kunnen verrijken en naar strategieën om te komen tot een evenwicht tussen vrouwen en mannen in de besluitvorming;
- c) initiatieven die tot voorbeelden van goede praktijken op de diverse besluitvormingsgebieden leiden te steunen en te stimuleren en programma's voor de verspreiding en uitwisseling van ervaringen op te zetten teneinde deze acties te veralgemenen;

4

- a) een beter evenwicht tussen vrouwen en mannen in **regeringsfuncties** op alle niveaus te bevorderen;

b) actieve maatregelen te nemen dan wel voort te zetten, zoals mentoracties en in cijfers uitgedrukte doelstellingen, met het oog op de bevordering van het evenwicht tussen mannen en vrouwen in de politieke vertegenwoordiging op Europees, nationaal, regionaal en plaatselijk niveau, ook in de raadgevende instanties die aan de besluitvorming van de overheid meewerken. Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de bevordering van een evenwichtige samenstelling van de comités, commissies en werkgroepen, op nationaal zowel als op Europees niveau;

b) actieve maatregelen te nemen dan wel voort te zetten, zoals mentoracties en in cijfers uitgedrukte doelstellingen met tijdschema's en doeltreffend toezicht, met het oog op de bevordering van de toegang van vrouwen tot politieke vertegenwoordiging teneinde te komen tot gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op Europees, nationaal, regionaal en plaatselijk niveau, ook in de raadgevende instanties die aan de besluitvorming van de overheid meewerken en te waarborgen dat dergelijke maatregelen een follow-up krijgen, worden gedocumenteerd en geëvalueerd. Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de bevordering van een gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in de comités, commissies en werkgroepen, op nationaal zowel als op Europees niveau;

4 b) a (nieuw)

de tot verschillen aanleiding gevende effecten van de kiesstelsels op de politieke vertegenwoordiging van vrouwen in gekozen organen onder de loep te nemen en waar nodig aanpassing of hervorming van die stelsels te overwegen.

c) plannen voor **gelijke kansen voor de overheid** uit te voeren of op te zetten, die het concept van evenwicht in de besluitvorming omvatten, en bij aanwervingen via vergelijkende onderzoeken erop toe te zien dat de samenstelling van de commissies die met de opstelling van de proeven zijn belast en de samenstelling van de jury's een evenwicht tussen vrouwen en mannen zo dicht mogelijk benadert;

- d) de **privé-sector** aan te moedigen om de aanwezigheid van vrouwen op alle niveaus van de besluitvorming te versterken, met name door het aannemen van plannen voor gelijke kansen en positieve-actieprogramma's, of in het kader daarvan;

4 d) a (nieuw)

programma's en acties op te zetten om vrouwelijk ondernemerschap en intrede van vrouwen in vrije beroepen te bevorderen.

- e) de **pers-, radio- en televisie-organisaties** ertoe aan te zetten maatregelen goed te keuren ter bevordering van een evenwichtige deelneming van vrouwen en mannen aan de productie- en directie-organen en de besluitvormingsposities;

EN VERZOEKT DE COMMISSIE MET HET OOG DAAROP:

- 1 haar inspanningen inzake voorlichting, bewustmaking, aansporing tot onderzoek en bevordering van proefacties te versterken om een evenwichtige deelneming van vrouwen en mannen aan de besluitvorming tot stand te brengen;
- 2 in samenwerking met de Lid-Staten de systematische uitwisseling van ervaringen en de evaluatie van het gevoerde beleid met het oog op een evenwicht tussen vrouwen en mannen in de besluitvorming te stimuleren en te organiseren;

3 uiterlijk drie jaar na de goedkeuring van deze aanbeveling op basis van door de Lid-Staten verstrekte gegevens een verslag over de bij de tenuitvoerlegging van deze aanbeveling geboekte vooruitgang aan de Raad voor te leggen.

3 uiterlijk drie jaar na de goedkeuring van deze aanbeveling op basis van door de lid-staten verstrekte gegevens, een verslag over de bij de tenuitvoerlegging van deze aanbeveling geboekte vooruitgang aan het Europees Parlement en de Raad voor te leggen.

ISSN 0254-1513

COM(96) 252 def.

DOCUMENTEN

NL

04 05

Catalogusnummer : CB-CO-96-264-NL-C

ISBN 92-78-05194-2

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg